

26 septembrie 2022 ___08-1/17-1926___

A P R O B

___/semnat /___

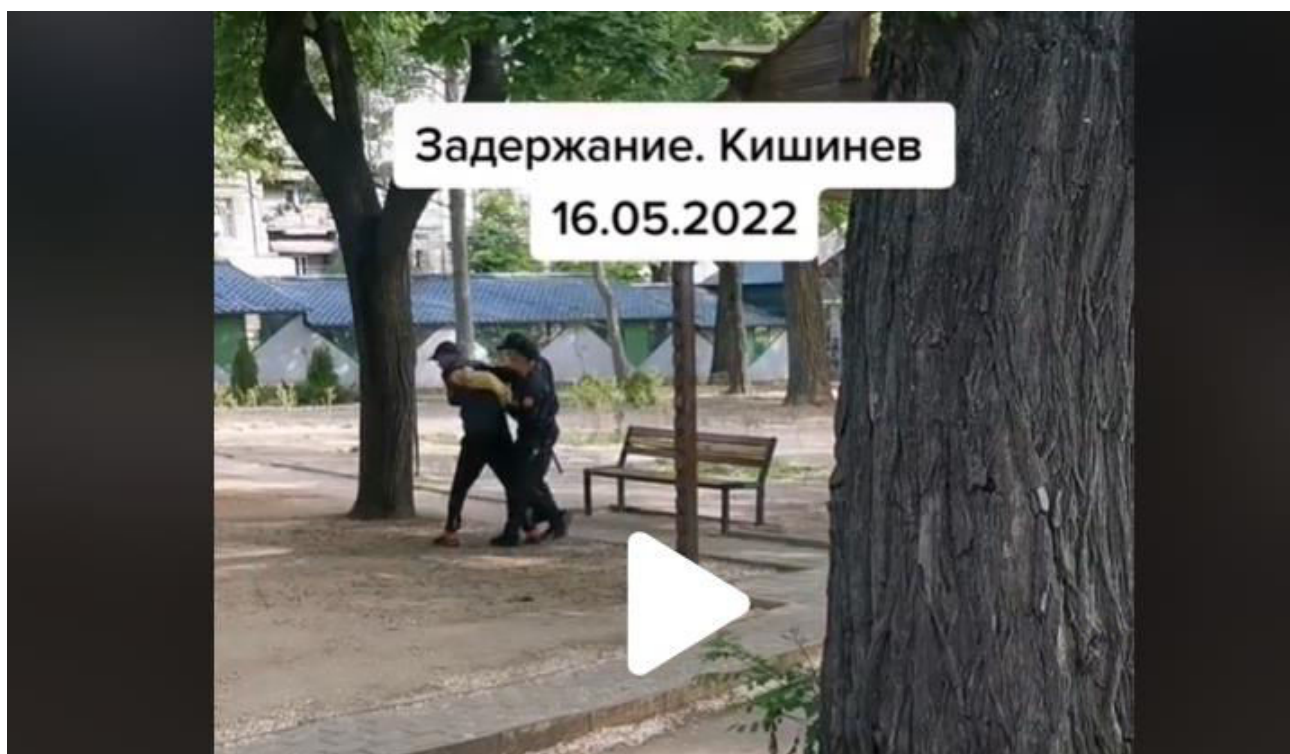
__26 / __09 / 2022

Ceslav PANICO

Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

RAPORT SPECIAL

APLICAREA FORȚEI FIZICE ȘI A MIJLOACELOR SPECIALE DE CARABINIERI

Acest Raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Carabinierii pentru Drepturile Omului”, finanțat de Fundația Soros Moldova și implementat de Oficiul Avocatului Poporului în parteneriat cu Inspectoratul General de Carabinieri. Constatările raportului respectiv aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția donatorului.

I. INTRODUCERE

- 1) Avocatul Poporului asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, exercitându-și activitatea în temeiul art. 59¹ Constituția Republicii Moldova, Legii nr. 52 din 03 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman), Principiilor privind statutul instituțiilor naționale pentru drepturile omului (Principiilor de la Paris).
- 2) În acest sens, Oficiul Avocatului Poporului (Instituția națională de protecție a drepturilor omului), prin mecanismele sale specifice, examinează cereri de la persoanele care consideră că le-au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale, efectuează periodic vizite preventive și de monitorizare în locurile privative de libertate, emite rapoarte și recomandări pentru autoritățile vizate. Rapoartele Avocatului Poporului au devenit surse de informare veridice pentru CtEDO, UN CAT/ SpT/ CPT cu privire la situația privind respectarea de Republica Moldova a angajamentelor asumate în vederea protecției și asigurării dreptului la viață, integritate fizică și psihică, precum și dreptului la sănătate, libertate și siguranță, acces la remedii efective în instanțele naționale.
- 3) În perioada 2021-2022, Oficiul Avocatului Poporului implementează proiectul „Carabinierii pentru drepturile omului”, susținut financiar de Fundația Soros Moldova și implementat în parteneriat cu Inspectoratul General de Carabinieri. Una dintre activitățile de proiect presupune identificarea și investigarea a 2 cazuri de încălcare a drepturilor fundamentale ale petenților (inclusiv prin autosesizare) de către carabinieri în procesul actului de reținere sau rezultate din acțiunile/ inacțiunile acestora derivate din activitatea de asigurare și restabilire a ordinii publice.
- 4) Cazul identificat în speță, este unul cu titlul ilustrativ, preluat de pe o rețea de socializare. Constatările echipei de observare din cadrul Oficiului Avocatului Poporului au drept scop contribuirea la îmbunătățirea practicilor realizate de carabinieri în timpul aplicării forței fizice și/sau a mijloacelor speciale. Raportul nu pretinde a fi unul perfect și nu reprezintă temei de inițiere a vreunei anchete penale.
- 5) Metodologia de monitorizare a cuprins: **documentare din oficiu** prin stabilirea obiectivelor procesului de monitorizare, pregătiri în grupul de lucru, colectarea, sistematizarea și analiza informațiilor din sursele publice și mass-media și din alte surse disponibile, elaborarea și expedierea demersurilor necesare, studierea informațiilor prezentate, sistematizarea și prelucrarea acestora, studierea, analiza standardelor internaționale și practicii europene cu privire la drepturile omului/ interzicerea și prevenirea torturii/ aplicarea uzului de forță și mijloace; solicitarea informației cu privire la caz prin interpelări; analiza materialelor remise Inspectoratul General de Carabinieri (*în continuare IGC*), Inspectoratul de Poliție Buiucani (*în continuare IP Buiucani*), Spitalul Clinic de Psihiatrie (*în continuare SCP*); analiza legislației pertinente și a regulamentelor interne; analiza doctrinelor, studiilor comparative, practicii și jurisprudenței CtEDO; standardelor europene și internaționale privind garanțiile la reținere; jurisprudenței naționale și **activitatea analitică** încadrată în elaborarea Raportului special.

- 6) Scopul procesului de observare a constatat în monitorizarea respectării drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice și prevenirea încălcărilor de către acestea.
- 7) Perioada monitorizării a fost cuprinsă între 16 mai – 17 septembrie 2022. Raportul a fost desfășurat cu racordare la obligațiile și drepturile specifice ale Avocatului Poporului.

II. TITLUL CAUZEI/ TEMEI DE INTERVENȚIE:

- 8) La 16 mai 2022 pe o rețea de socializare a fost plasat un suport video ce reflectă un proces de aplicare a forței fizice și a mijloacelor speciale de către carabinieri în spațiul public asupra unei persoane aparent violentă¹.
- 9) Potrivit secvenței video, evenimentul a avut loc în dimineața zilei de 16 mai 2022, ora 08.40 în scuarul Catedralei Mitropolitane „Nașterea Domnului” din mun. Chișinău. În imagini se observă 2 carabinieri ce imobilizează anevois o persoană și alți adulți ce reprezintă potențiala victimă, și 2 asistenți medicali.
- 10) Potrivit IGC, carabinierii aflați în exercițiul funcțiunii, au intervenit după ce un bărbat, le-a comunicat că a fost agresat fizic și verbal de fiul său: -

Carabinierii s-au deplasat spre locația indicată, s-au legitimat și i-au solicitat presupusului agresor să se prezinte. La cerințele legale ale carabinierilor de a se prezenta, persoana stopată manifesta un comportament neadecvat, agresiv și brutal în raport cu angajații IGC, utilizând, inclusiv, limbaj licențios. Astfel, în scopul conducerii persoanei agresive la IP, pentru efectuarea măsurilor ce se impun identificării acestuia, stabilirii tuturor circumstanțelor aferente incidentului produs, a fost solicitat suportul echipajului mobil de carabinieri implicat în activități similare. La scurt timp, s-a prezentat echipajul auto de carabinieri care la somat repetat pe presupusul agresor, în scopul determinării acestuia la încetarea acțiunilor antisociale, acordându-i timp rezonabil pentru conformare. În pofida eforturilor depuse, presupusul agresor a devenit și mai agresiv, punând în pericol siguranța carabinierilor, emanând, în același timp, repulsie față de persoanele terțe aflate prin preajmă. Circumstanțele exemplificate au determinat aplicarea graduală a mijloacelor speciale de imobilizare de tip cătușe. Persoana agresivă nu prezenta semne de dizabilitate fizică, iar, opunerea activă a rezistenței fizice a îngreunat procesul de imobilizare și încătușare, acțiune realizată și finalizată cu persoana la sol. Ulterior, în scopul stabilirii tuturor circumstanțelor incidentului, a fost inițiată escortarea individului spre IP Buiucani, în vederea stabilirii identității și a efectuării procedurilor impuse de lege.

- 11) Urmare a acțiunilor întreprinse de către carabinieri, pretenții, obiecții sau plângeri nu au fost înregistrate. De asemenea, activitatea desfășurată de către carabinieri nu a provocat leziuni, vătămări corporale persoanei supuse conformării, susține IGC.
- 12) Pe parcursul documentării cazului la IP Buiucani, persoana reținută continua să aibă un comportament agresiv. Respectiv a fost necesară intervenția echipei medicale de urgență din cadrul IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP). Echipajul de urgență a constatat necesitatea internării persoanei la Spitalul Clinic de Psihiatrie, unde a fost transportat.

¹ <https://vm.tiktok.com/ZMLcECxUX/?k=1>

- 13) Potrivit Spitalului Clinic de Psihiatrie, persoana reținută nu a fost internată, deoarece nu prezenta semne de dereglări psihice acute, ci era vizibil în stare de ebrietate. Urmare, echipa CNAMUP a fost îndreptată să transporteze persoana reținută la IMSP Dispensarul Republican Narcologic.
- 14) În a II-a jumătate a zilei, IGC plasează un comunicat cu titlul „Bărbat agresiv reținut în centrul capitalei”, oferind detalii despre incident: -

În dimineața zilei de 16 mai curent în jurul orelor 08:40, o patrulă de carabinieri din cadrul Direcției regionale Centru a IGC, ce asigura ordinea publică în Parcul Catedralei din Chișinău, a fost solicitată de un bărbat pentru aplanarea unui conflict. La fața locului, carabinieri au constatat că bărbatul a fost agresat chiar de fiul său. Acesta, manifestă un comportament agresiv și exclamă cu cuvinte necenzurate în adresa tatălui. Oamenii legii l-au îndemnat pe individ să înceteze acțiunile sale ilegale, însă, acesta nu a reacționat corespunzător și a devenit mai agresiv. Carabinieri au fost nevoiți să aplice forța fizică și mijloacele speciale pentru a-l imobiliza pe agresor. Individul a fost condus la IP Buiucani pentru identificare și documentare. Acesta s-a dovedit a fi locuitor al r-ului Ștefan Vodă în vârstă de 47 ani și se afla la evidența medicului psihiatru.

III. OPINIA OMBUDSMANULUI PRIVIND UZUL DE FORȚĂ ȘI MIJLOACE

- 15) Avocatul Poporului precizează că opinia sa și-a formulat-o în temeiul unor resurse informaționale restrânse cu privire la faza incipientă a incidentului și finalitatea acestuia. Pe rețeaua de socializare au fost difuzate doar secvențele video ale manierei aplicării măsurilor de imobilizare de către carabinieri și nu se observă partea inițială a conflictului.
- 16) Cu toate acestea, raportarea evenimentelor succesive, a permis cizelarea tabloului incidentului, făcând posibilă constatarea următoarelor aspecte:
- A. Se atestă lipsa dialogării juridice active, cu scop de informare și explicare, fiind posibilă omiterea prezentării temeiului sau contextului stopării persoanei. Nu se expun date în privința drepturilor comunicate persoanei restricționate în circulație, fapt aflat în strânsă legătură cu pasivitatea acestuia în a-și opune poziția sub formatul contestării, semnalării probabilelor sau posibilelor defecțiuni admise în procesul imobilizării persoanei. IGC expune succint: [...*au purces la legitimare, la somarea persoanei în vederea stopării acțiunilor anti-sociale...*]. Aceste acțiuni, preponderent autoritare, au intensificat continuarea unui dialog de tip ostil, nu și coroborativ, formând trăirea unui sentiment de insecuritate juridică în contextul stopării. Efectele acestora și acțiunile ulterioare ale reprezentanților puterii sunt de fapt în contradicție cu prevederile lit. l.) alin. (1) art. 24 al Legii nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc:
- Printre împrumuturile carabinierilor se enumeră: „să rețină persoane în condițiile stabilite de lege, cu explicarea drepturilor acestora”
- B. Se atestă lipsa probării necesității apelării la instrumentele de imobilizare fizică. Deși se apelează la termeni generici: [*conduită agresivă, lipsă de conformare*] – acțiunile expuse nu sunt însoțite de elemente faptice care ar asista încrederea în pericolozitatea conduitei și care ar permite uzitarea de instrumente severe de control. În prezentul caz se mai operează

cu potențiale pericole, cu bănuieli, ne-testate pe plan obiectiv. De asemenea, se atestă aplicarea măsurilor de imobilizare cu titlu de garanție, nu și de proximă necesitate, fapt ce contravine prevederilor alin. (1) art. 5 al Legii nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc:

„Subiecții legii aplică forța fizică, inclusiv procedee speciale de luptă, pentru autoapărare, pentru respingerea atacurilor asupra cetățenilor, asupra reprezentanților legii, asupra altor persoane antrenate în asigurarea ordinii și siguranței publice și în combaterea criminalității, pentru curmarea încălcărilor de lege, pentru reținerea delincvenților, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale în cazul când metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin”

- C. Se atestă lipsa unui dialog constructiv dintre persoană și carabinier. Deși se mizează pe aspectul dublei somări, pe plan practic, se insistă asupra inițierii unei convorbiri amicale, coroborative, centrate pe medierea conflictului. Somarea urmează a fi un element subsidiar al dialogului, la care se poate apela în cazul opunerii de rezistență, în pofida eforturilor comunicative depuse. Element factic aflat în contradicție cu standardele operate în Ghidul privind intervenția profesională în exercițiul funcției²:

„Gradualitatea intervenției reprezintă aplicarea succesivă a coerciției de tipul avertizare, somare, folosirea forței, a mijloacelor speciale din dotare, a armei de foc, în cazul acțiunii contra unei persoane și permite tratarea diferențiată, progresivă/regresivă și eficace a unei situații în interiorul căreia folosirea armamentului este ultima soluție.

Obiectivul principal este dominarea persoanei prin comunicare verbală și non-verbală, prin acțiuni de descurajare, iar dacă acestea nu au efectul scontat, se trece la folosirea tehnicilor corporale, urmate, după caz, de folosirea mijloacelor tehnice din dotare, direct proporțional cu gradul de amenințare.

Comunicarea este parte integrantă a intervenției profesionale care contribuie la rezolvarea cu succes a situațiilor de criză, având drept scop negocierea, descurajarea și stoparea acțiunilor persoanei, simultan cu asigurarea protecției fizice a angajatului. Prin comunicare, angajatul încearcă să-și impună voința înainte de a folosi forța fizică, mijloacele speciale sau arma de foc din dotare.

Comunicarea reprezintă un proces care are legătură cu interacțiunea verbală (limbajul, ascultarea și auzul), cu interacțiunea non-verbală (interpretare) și cu abilitățile de observare (privire și vedere).

Pentru o bună comunicare cu o persoană, se impune respectarea următoarelor principii: se va avea în atenție alegerea cuvintelor folosite și se va utiliza un ton vocal adecvat (nu se va ridica vocea); conversația va fi adaptată la vocabularul și la nivelul de educație și de cultură al acesteia; se va discuta cu calm, evitându-se stările de enervare; se va evita folosirea în conversație a frazelor scurte; se vor evita răspunsurile stereotipice de tipul „da” sau „nu”.

Rolul comunicării este de a diminua riscurile în cazul producerii unui incident și de a preveni folosirea nejustificată a tehnicilor de imobilizare și de control de către angajat”

- D. Se atestă lipsa individualizării circumstanțelor cauzei. Nu se evidențiază inițierea unui tratament diferențiat, dată fiind interacționarea cu o persoană aflată în stare de ebrietate, ușor dispusă spre conflictualizare. Nu se remarcă o strategie de gestionare, deși empiric și teoretic se demonstrează vulnerabilitatea unei asemenea categorii de contravenienți sau infractori, care urmează a fi manevrați sub abilități psihologice, pro-sociale. Element factic

² https://politia.md/sites/default/files/ghid_privind_interventia_profesionala_in_exercitiul_funcției.pdf

aflat în contradicție cu prevederile alin. (1) art. 4 al Legii nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc:

„Aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale ori a armelor de foc, precum și intensitatea aplicării se determină de către subiectul legii în dependență de circumstanțele situației concrete, de tipul și de gradul de pericol, precum și de caracteristicile individuale și identitatea persoanei împotriva căreia urmează a fi aplicate, cu respectarea principiului proporționalității”

- E. Se atestă o implicare disproportională a forțelor, 4 carabinieri implicați în dialogarea cu un presupus agresor. În asemenea condiții, se face greu justificabilă imposibilitatea identificării unui numitor comun la nivel comunicativ.
- F. Se atestă lipsa planificării măsurii de imobilizare, fapt reflectat și în secvențele video ale incidentului. Carabinierii cu dificultate și expandând formatul profesionist, tind a stăpâni presupusul agresor. De asemenea, nu se atestă o gradualitate a punerii în aplicare a instrumentelor de imobilizare – absentează controlul fizic, apelarea la metode non-invazive de stopare, fapt aflat în contradicție cu prevederile art. 17 al Legii nr. 218 din 19.10.2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc:

„Mijloacele speciale se aplică în mod gradual conform principiului proporționalității. Aplicarea lor nu va depăși necesitățile reale pentru imobilizarea persoanelor turbulente sau agresive ori pentru neutralizarea acțiunilor ilegale și va înceta de îndată ce scopul misiunii se va realiza”

- G. Se atestă lipsa anticipării consecințelor aplicării mijloacelor de imobilizare. De altfel, presupusul agresor, supus exercițiului restrictiv transportat la IP Buiucani, a devenit mai incitat și mai conflictualist, trăind o stare de anxietate și de revoltă dublată, fapt dedus și prin necesitatea solicitării asistenței medicale. **Se recomandă carabinierilor să dezvolte strategii de gestionare a situațiilor de criză, astfel încât, activitățile la care participă să nu poarte efect negativ asupra fazelor ulterioare de cercetare. Să dețină considerația asupra consecințelor pe care le pot provoca acțiunile pe care le dispun. Să conlucreze multi-instituțional pentru a anticipa incidente, pentru a nu îngreuna sarcina profesionistă a echipelor de sprijin.**
- H. Se atestă confuzie în partea ce ține de momentele intervenției personalului medical (locație și oră). Mai mult, datele contrariază în măsura a indica: specialiștii medicali au fost solicitați (ora 08.12) dinaintea intrării în dialog a carabinierului cu persoana supusă stopării (ora 08.40). Deși reprezentanții IGC raportează că personalul medical s-a implicat doar în incinta IP Buiucani, în comunicatul IGC se dezvoltă prezența personalului medical și în locația aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale de imobilizare. Lipsa de coeziune dintre date trezește suspiciuni sub aspectul impactului imobilizării persoanei, dacă au fost sau nu au fost provocate leziuni fizice, dacă persoana a fost sau nu supusă unei forme de abuz. De altfel, nu poate fi altfel justificată intervenția personalului medical la locația aplicării forței fizice și a mijloacelor speciale de imobilizare decât prin stringența acordării asistenței, sprijinului medical, rezultat dintr-o înstăpânire fizică vătămătoare.
- I. Opozabile în privința versiunii lansate de către carabinieri în privința antrenării serviciului medical, devine și furnizarea informațiilor de către IMSP Centrul Național de Asistență

Medicală Urgentă Prespitalicească, potrivit căruia: Departamentul dispecerizare și statistică medicală al IMSP CNAMUP a recepționat de la I.P. „Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112”, în data de 16.05.2022, la ora 08.12, un apel pentru acordarea asistenței medicale de urgență pacientului G.A., cu motivul solicitării „*bolnav psihic*”, pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, locul solicitării – Parcul Catedralei. *NOTĂ: Datele se țin a se corobora cu expunerile reprezentanților Inspectoratului General de Carabinieri care susțineau că presupusul agresor nu suferea din urma unei dizabilități*). La apariția echipei AMU, pacientul în stradă demonstra un comportament neadecvat, agresiv față de ruda sa și față de carabinieri. Pacientul manifesta agresiune verbală și fizică, posedând un obiect ascuțit metalic de timp foarfece (*NOTĂ: Datele se țin a se corobora cu expunerile reprezentanților Inspectoratului General de Carabinieri care nu au reflectat prezența obiectului posibil transformat vătămării posedat de către presupusul agresor*). Pacientul ar fi refuzat examinarea medicală.

- J. În continuare, la ora 09.30, în aceeași zi, a fost recepționat încă un apel pentru acordarea asistenței medicale de urgență pacientului G.A., cu motivul solicitării „*pacient agresiv*”, pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor nr. 12, în incinta IP Buiucani. La momentul intervenției, la ora 09.56, în incinta IP Buiucani, pacientul se afla în stare de agitație psiho-emoțională, nu a fost imobilizat. Pacientul nu prezenta acuze. În anamneză s-a constatat: *consum de băuturi alcoolice în cantități mari pe parcursul ultimilor 3 săptămâni fără întrerupere*. La examenul obiectiv – pacientul era orientat în timp și în spațiu, manifesta conduită agresivă, neliniștită, iar semne vizibile ale traumatismelor nu au fost depistate. A fost acordată asistența medicală de urgență: sol. Sibazoni 10 mg intramuscular. Asistentul medical i-a explicat necesitatea transportării pacientului spre un spital specializat, iar pacientul și-a exprimat acordul de a fi transportat. Pe parcursul transportării pacientul G.A. era agitat psiho-emoțional, neliniștit, însă nu a manifestat agresiune față de membrii echipei AMU. Pacientul a fost transportat la IMSP Spital Clinic de Psihiatrie, ulterior, direcționat și transportat la IMSP Dispensarul Narcologic Republican.
- K. **Atestarea discrepanțelor dintre relatările reprezentanților diverselor instituții implicate în incident despre modul interacțiunii cu presupusul agresor, despre consumarea intervenției: trezesc suspiciuni în privința instrumentarului la care s-a apelat în vederea înstăpânirii persoanei. Adicional, confuzia în privința dizabilității persoanei și ne-adoptarea unui tratament diferențiat plasează sub dubii calitatea profesionalismului operat și-a individualizării circumstanțelor de intervenție. Surplus, sugestivă în privința manierei defectuoase de dialog purtate de către carabinieri devine, sub aspect comparativ, conduita amiabilă, agreabilă a presupusului agresor cu asistenții medicali, care aflați dincolo de intenția de coerciție, au reușit să construiască linii de dialog productive.**

IV. CONCLUZII

- 17) Opinem că carabinierii au aplicat neconform instrumentele de coerciție. Ar fi fost eludate etapele preparatorii ale medierii, precum *purtarea discuțiilor, lansarea avertizărilor, preîntâmpinărilor*.

- 18) De asemenea, în relatările factuale se arată că IGC cunoștea despre profilul presupusului agresor. Din acest considerent, s-a impus ca exponenții puterii să acționeze cu țința minimalizării iscării unui conflict, prin modelarea discuției înspre cedarea conduitei agresive. De altfel, orice tentativă de impunere a autorității s-a soldat cu îngreunarea dialogului dintre părți și cu intensificarea ostilității. În continuare, nu au fost probate nici elementele justificative ale aplicării instrumentelor de coerciție, fiind enumerate aspecte generice, fără suport factic.
- 19) În speță, carabinierii nu a fost în prezența **auto-apărării**. Carabinierii nu și-au motivat apelarea la instrumentele de coerciție prin probabilitatea atentării la integritatea fizică a acestora. Nu au fost înregistrate tentative de atac. Adicional, în procesul imobilizării, reprezentanții autorităților nu au avut de suferit.
- 20) În prezenta speță nu au fost înregistrate pregătiri, tentative, consumări ale unei atingeri a integrității corporale, asupra altor persoane antrenate în asigurarea ordinii și siguranței publice, în combaterea criminalității. Secvențele video plasate pe rețelele de socializare, care captează imobilizarea fizică a persoanei ilustrează doar opunerea de rezistență fizică în raport cu înstăpânirea fizică.
- 21) În cazul respectiv, intervenția a fost propulsată de o solicitare, iar carabinierii nu au acționat în stingerea unui incident. Aceștia s-au antrenat într-un posibil conflict consumat.
- 22) La fel, în speță se arată că nu a existat elementele înfrângerii rezistenței opuse cerințelor legale în cazul când metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin. Mai degrabă, nu au fost epuizate căile comunicative de mediere a conflictului. Iar, în dialogare cu persoana au fost implicați, disproporționat, 4 reprezentanți ai forțelor, iar în imobilizare fiind antrenați 2 carabinieri. Deși coraportul a fost unul depășit, nici în etapa înstăpânirii fizice, carabinierii nu au reușit să manevreze profesionist imobilizarea, fiind sesizabilă în secvențele video – brutalitatea și opunerea activă.
- 23) Printre **aspectele pozitive** ce merită apreciere, enunțăm: (a) carabinierii nu au aplicat forța fizică cu riscuri majore asupra integrității fizice a persoanei imobilizate; (b) incidentul violent a fost stopat, inclusiv prevenit alte potențiale forme de abuz; (c) instituția Carabinierilor a executat misiunea sa de actor al asigurării ordinii și a securității publice; (d) potențiala victimă a fost protejată.
- 24) În Cauza *Mîțu v R. Moldova* (cererea nr.23524/14), CoEDO a reiterat că atunci când o persoană este privată de libertate sau, în general, se confruntă cu agenți ai forțelor de ordine, utilizarea forței fizice față de aceasta, atunci când comportamentul său nu o impune în mod strict necesar, aduce atingere demnității umane și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de Articolul 3 (a se vedea, printre alte autorități, Ribitsch, pre-citată, § 38; Mete și Alții v. Turcia, nr. 294/08, § 106, 4 octombrie 2011; El-Masri, pre-

citată, § 207; Bouyid, pre-citată, § 88; și Almași v. Serbia, nr. 21388/15, § 80, 8 octombrie 2019).

25) Articolul 3 al CoEDO stipulează că „*nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante*”. Convenția interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele inumane ori degradante.

Urmare a constatărilor raportului special, Avocatul Poporului (Ombudsmanul) conducându-se de prevederile al. 1, 2 al art. 24 din Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

RECOMANDĂ:

Inspectoratului General de Carabinieri:

1. Să elaboreze Proceduri Standard de Operare / Instrucțiuni privind aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc;
2. Să elaboreze Proceduri Standard de Operare / Instrucțiuni privind manevrarea situațiilor de criză, în special prin dialog progresiv;
3. Să elaboreze Proceduri Standard de Operare / Instrucțiuni privind instrumente de dialog cu persoanele vizibil suferinde din urma unei dizabilități fizice/mentale;
4. Să desfășoare activități de instruire teoretico-practică în materia aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc, inclusiv întocmirea rapoartelor post-aplicarea forței fizice și a mijloacelor speciale;
5. Să desfășoare activități de instruire teoretico-practică în materia acordării primului ajutor și a interacțiunii sau referirii către serviciile medicale;
6. Să desfășoare activități de instruire teoretico-practică în materia asigurării securității profesionistului în procesul aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc;
7. Să organizeze un proces de informare a Avocatului Poporului în scop de prevenire - cu privire la cazurile aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc de carabinieri (indiferent de prezența sau absența leziunilor) și a situațiilor de atac și maltratare a angajaților din partea persoanelor stopate sau reținute de aceștia;
8. Să aducă la cunoștința efectivului constatările Raportului special;
9. Să informeze OAP despre gradul de implementare a recomandărilor respective.

Raportul special este plasat pe pagina oficială pentru informare și diseminare.

Executori:

Carolina CAZACIUC,
Șefă adjunct de direcție, Direcția Gestionarea și Investigarea Cererilor / semnat /

Diana MAZNIUC,
Consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP / semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP / semnat /